

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

V. TRSTENJAK

fremSAT den 16. december 2010¹

I — Indledning

1. I den foreliggende præjudicielle sag i henhold til artikel 267 TEUF har cour d'appel de Rouen (herefter »den forelæggende ret«) stillet Domstolen det spørgsmål, om en erhvervsdrivende, der er solidarisk hæftende meddebitor for en toldskyld, med føje kan gøre gældende, at toldmyndighederne har fritaget en anden solidarisk hæftende meddebitor for en del af toldskylden, og at han derfor også skal fritages for toldskyld i tilsvarende omfang.

II — Retsforskrifter

A — *EU-ret*²

2. Artikel 3 og 4 i Rådets forordning (EØF) nr. 1031/88 af 18. april 1988 om fastlæggelse af, hvilke personer der skal betale toldskyld³, bestemmer:

»Artikel 3

Opstår der toldskyld efter artikel 2, stk. 1, litra b), i forordning (EØF) nr. 2144/87, skal denne skyld betales af den, der på ikke forskriftsmæssig måde har indført den pågældende vare på Fællesskabets toldområde.

1 — Originalsprog: tysk; processprog: fransk.

2 — Med udgangspunkt i de i TEU og TEUF anvendte betegnelser bruges begrebet »EU-ret« som samlebegreb for fællesskabsretten og EU-retten. For så vidt det i det følgende kommer an på enkelte primærretlige bestemmelser, anføres de *ratione temporis* gældende forskrifter.

3 — EFT L 102, s. 5.

For betaling af denne toldskyld hæfter efter de gældende bestemmelser i medlemsstaternes også følgende personer solidarisk:

- a) de personer, der har medvirket til denne indførsel, samt dem, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare
- b) samt alle andre personer, som er medansvarlige for, at varen er blevet indført på ikke forskriftsmæssig måde på Fællesskabets toldområde.

Artikel 4

1. Opstår der toldskyld efter artikel 2, stk. 1, litra c), i forordning (EØF) nr. 2144/87, skal denne skyld betales af den, der har unddraget varen toldtilsyn.

For betaling af denne toldskyld hæfter efter de gældende bestemmelser i medlemsstaternes også følgende personer solidarisk:

- a) de personer, der har medvirket til, at varen er blevet unddraget toldtilsyn, samt dem, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare

- b) alle andre personer, som er medansvarlige for denne unddragelse.

2. For betaling af denne toldskyld hæftes ligeledes solidarisk af den person, der hæfter for opfyldelsen af de forpligtelser, der opstår ved en importafgiftspligtig vares midlertidige opbevaring eller ved anvendelsen af den toldprocedure, som varen er undergivet.«

3. Disse bestemmelser er blevet ophævet med ikrafttrædelsen af Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁴ (herefter »toldkodeksen«).

4. Toldkodeksens afsnit I indeholder almindelige bestemmelser. Dette afsnits kapitel 1 omhandler toldkodeksens gyldighedsområde og giver grundlæggende definitioner. I dette kapitel findes også toldkodeksens artikel 4, der i nr. 9) og 12) indeholder følgende definitioner:

»[...]»

9) toldskyld: en persons forpligtelse til at betale de importafgifter (toldskyld ved indførsel)

⁴ — EFT L 302, s. 1.

eller eksportafgifter (toldskyld ved udførsel), der efter gældende fællesskabsbestemmelser anvendes for bestemte varer

2. Repræsentationsforholdet kan være

— direkte, når repræsentanten handler i en anden persons navn og for anden persons regning

[...]

— indirekte, når repræsentanten handler i eget navn, men for en anden persons regning.

12) debitor: enhver person, der er forpligtet til at betale en toldskyld

[...]

[...]«

4. Repræsentanten skal erklære at handle på den persons vegne, der repræsenteres, angive, hvorvidt det drejer sig om direkte eller indirekte repræsentation og være i besiddelse af en fuldmagt.

5. Kapitel 2 i afsnit I omhandler især rettigheder og pligter i henhold til toldforskrifterne. Dette kapitels afdeling 1 vedrører retten til at lade sig repræsentere. Afdelingen består af toldkodeksens artikel 5, der bestemmer:

Den person, der ikke erklærer, at han handler i en anden persons navn eller for en anden persons regning, eller som erklærer, at han handler i en anden persons navn eller for en anden persons regning, uden at være i besiddelse af en fuldmagt, anses for at handle i eget navn og for egen regning.

»1. På de betingelser, der er fastsat i artikel 64, stk. 2, og med forbehold af de foranstaltninger, der er truffet i medfør af artikel 243, stk. 2, litra b), kan en person lade sig repræsentere over for toldmyndighederne med henblik på at foretage de handlinger og opfylde de formaliteter, der er fastsat i toldforskrifterne.

5. Toldmyndighederne kan afkræve enhver person, der erklærer, at han handler i en anden persons navn eller for en anden persons regning, dokumentation for hans fuldmagt.«

6. I toldkodeksens afsnit VII omhandles toldskylden. Dette afsnits kapitel 2 vedrører toldskyldens opståen. Artikel 202 og 203, der befinder sig i dette kapitel, lyder:

»Artikel 202

1. Toldskyld ved indførsel opstår,

a) når en importafgiftspligtig vare føres ind i Fællesskabets toldområde på ikke forskriftsmæssig måde, eller

b) hvis det drejer sig om en importafgiftspligtig vare, der er anbragt i frizone eller frilager, når varen føres ind i en anden del af toldområdet på ikke forskriftsmæssig måde.

Ved anvendelse af denne artikel forstås ved »indførsel på ikke forskriftsmæssig måde« enhver indførsel i strid med artikel 38 til 41 og med artikel 177, andet led.

2. Toldskylden opstår på det tidspunkt, hvor varen føres ind på ikke forskriftsmæssig måde.

I - 722

3. Debitorer er:

— den person, der på ikke forskriftsmæssig måde har ført den pågældende vare ind i Fællesskabets toldområde

— de personer, der har medvirket til denne indførsel, og som vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det foregik på ikke forskriftsmæssig måde

— samt de personer, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare, og som på det tidspunkt, hvor de erhvervede eller modtog varen, vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare, der var ført ind på ikke forskriftsmæssig måde.

Artikel 203

1. Toldskyld ved indførsel opstår, når:

— en importafgiftspligtig vare unddrages toldtilsyn.

2. Toldskylden opstår på det tidspunkt, hvor varen unddrages toldtilsynet.

3. Debitorer er:

7. Artikel 213, der også befinder sig i dette kapitel, bestemmer:

- den person, der har unddraget varen toldtilsyn
  - »Når der er flere debitorer for en og samme toldskyld, hæfter disse solidarisk for betalingen af denne skyld.«

- de personer, der har medvirket til unddragelsen, og som vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare unddraget toldtilsyn
  - 8. Toldkodeksens artikel 233, der befinder sig i toldkodeksens afsnit VII, kapitel 4, der vedrører toldskyldens ophør, bestemmer:
    - »Med forbehold af gældende bestemmelser om forældelse af toldskyld og om de tilfælde, hvor toldskylden ikke kan inddrives, fordi debitor ad rettens vej er erklæret insolvent, ophører en toldskyld:
      - a) ved betaling af afgiftsbeløbet
      - b) ved fritagelse for afgiftsbeløbet

- samt, i givet fald, den person, som det påhviler at opfylde de forpligtelser, der opstår ved varens midlertidige opbevaring eller ved anvendelsen af den toldprocedure, som varen er undergivet.[...]«
  - [...]«

9. Afsnit VII, kapitel 5, omhandler godtgørelse af og fritagelse for afgifter. Toldkodeksens artikel 239, der befinder sig i dette kapitel, bestemmer:

»1. Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter kan indrømmes i andre situationer end dem, der er omhandlet i artikel 236, 237 og 238,

— og som fastlægges efter udvalgsproceduren

— og som skyldes omstændigheder, hvor den berettigede ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed. De situationer, hvor denne bestemmelse finder anvendelse, samt de nærmere procedureregler herfor fastlægges efter udvalgsproceduren. Godtgørelsen eller fritagelsen kan undergives særlige betingelser.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for afgifter med de i stk. 1 omhandlede begrundelser indrømmes, hvis der fremsættes anmodning herom over for det berørte toldsted inden 12 måneder fra datoen for underretningen af debitor om de nævnte afgifter.

Toldmyndighederne kan i behørigt begrundede undtagelsestilfælde tillade, at nævnte frist overskrides.«

10. Artikel 86, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2008 af 23. april 2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks)⁵, der er trådt i stedet for toldkodeksen, men som i tidsmæssig henseende ikke finder anvendelse på det foreliggende tilfælde, bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 68 og den gældende bestemmelse om de tilfælde, hvor det import- eller eksportafgiftsbeløb, der svarer til toldskylden, ikke kan inddrives, fordi debitor ad rettens vej er erklæret insolvent, ophører toldskylden ved import eller eksport på en af følgende måder:

[...]

b) med forbehold af stk. 4, når der fritages for import- eller eksportafgiftsbeløbet

[...]

4. Når flere personer er betalingspligtige for det import- eller eksportafgiftsbeløb, der svarer til toldskylden, og der indrømmes fritagelse, ophører forpligtelsen til at betale toldskylden kun for den eller de personer, som fritagelsen indrømmes for.[...]

⁵ — EUT L 145, s. 1.

11. Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF-toldkodeks⁶ (herefter »toldkodeksens gennemførelsesforordning«) bestemmer i artikel 878:

besluttende toldmyndighed, der har fået forelagt den i toldkodeksens artikel 239, stk. 2, omhandlede ansøgning om godtgørelse eller fritagelse, konstaterer:

»1. En ansøgning om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter, i det følgende benævnt »godtgørelses- eller fritagelsesansøgning«, indgives af den person, der har betalt eller skal betale afgifterne, eller af de personer, der har overtaget den pågældendes rettigheder og forpligtelser.

Godtgørelses- eller fritagelsesansøgningen kan ligeledes indgives af en repræsentant for den eller de i første afsnit omhandlede personer.

[...]

— at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 900 til 903 omhandlede omstændigheder, og at disse omstændigheder ikke er udtryk for, at den berettigede har begået urigtigheder eller gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed, yder den godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende importafgiftsbeløb. Ved »den berettigede« forstås den eller de personer, der er omhandlet i artikel 878, stk. 1, samt i givet fald, enhver anden person, som har været medvirkende ved opfyldelsen af toldformaliteterne for de pågældende varer, eller som har givet de fornødne instrukser med henblik på opfyldelsen heraf

12. Artikel 899 i forordning nr. 2454/93 bestemmer:

»Med forbehold for andre situationer, som vurderes i hvert enkelt tilfælde efter fremgangsmåden i artikel 905 til 909, og når den

— at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 904 nævnte omstændigheder, yder den ikke godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende importafgiftsbeløb.«

6 — EFT L 253, s. 1.

13. Bestemmelsen fik en ny affattelse ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1335/2003 af 25. juli 2003⁷ og lyder nu således:

»1. Når den besluttende toldmyndighed, der har fået forelagt den i toldkodeksens artikel 239, stk. 2, omhandlede ansøgning om godtgørelse eller fritagelse, konstaterer:

— at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 900 til 903 omhandlede omstændigheder, og at disse omstændigheder ikke er udtryk for, at den berettigede har begået urigtigheder eller gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed, yder den godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende import- eller eksportafgift

— at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 904 nævnte omstændigheder, yder den ikke godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende import- eller eksportafgiftsbeløb.

[...]

3. Ved »den berettigede« som nævnt i toldkodeksens artikel 239, stk. 1, og i denne artikel forstås den eller de personer, der er omhandlet i artikel 878, stk. 1, eller deres

repræsentanter samt i givet fald enhver anden person, som har været medvirkende ved opfyldelsen af toldformaliteterne for de pågældende varer, eller som har givet de fornødne instrukser med henblik på opfyldelsen heraf.

[...]«

14. Med Kommissionens forordning (EF) nr. 3254/94 af 19. december 1994 om ændring af forordning (EØF) nr. 2454/93 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF-toldkodeks⁸ blev artikel 900, stk. 1, udvidet med en litra o). Denne bestemmelse lyder således:

»1. Der ydes godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter i følgende tilfælde:

[...]

o) når toldskylden opstår på anden måde end efter artikel 201 i toldkodeksen, og den pågældende kan forelægge et oprindelsescertifikat, et varecertifikat, et dokument for intern fællesskabsforsendelse eller ethvert andet relevant dokument, der beviser, at de indførte varer, dersom de var blevet angivet til fri omsætning,

7 — EUT L 187, s. 16.

8 — EFT L 346, s. 1.

kunne indrømmes fællesskabsbehandling eller præferencetoldbehandling, forudsat at de øvrige betingelser i artikel 890 var opfyldt.«

B — *National ret*

15. Artikel 1208 i den franske Code civil bestemmer:

»En solidarisk hæftende medskyldner kan over for kreditor fremsætte enhver indsigelse, der følger af skyldsforholdets natur, og enhver indsigelse, der følger af hans personlige forhold, eller som er fælles for alle skyldnere; indsigelser, der følger af andre skyldneres personlige forhold, kan ikke gøres gældende.«

III — *Retssagen, der ligger til grund for den præjudicielle anmodning*

A — *De faktiske omstændigheder og sagsbehandlingen ved toldmyndighederne*

16. Selskabet Asia Pulp & Paper France (herefter »APP«) havde givet virksomheden Rijn Schelde Mondia France (herefter »Mondia«)

i opdrag at besørge transport og indførsel af papir fra Indonesien. Mondia er specialiseret i import- og eksportoperationer vedrørende skovbrugsprodukter (papir, gammelt papir, papirmasse). Mondia har en tilladelse til at drive et toldlager i Rouen og i Le Havre, der begge er omfattet af reglerne for midlertidige magasiner og lagerpladser (»régime des magasins et aires de dépôt temporaires«). Disse tjener til midlertidig oplagring af varer, hvis toldretlige bestemmelse ikke sker inden for en dag efter deres ankomst til Unionen. Varer fra sådanne midlertidige lagre må efter forskrifterne først indføres på Unionens toldområde, efter at de er blevet angivet til indførsel.

17. Mondia på sin side har pålagt toldspeditionsfirmaet Société de manutention de produits chimiques et miniers (herefter »Maprochim«) efter dettes anvisninger at udfærdige i særdeleshed indførselsangivelser og betale de løbende importafgifter.

18. De varer, der er genstand for hovedsagen, blev ved deres ankomst til Frankrig først midlertidigt oplagret i Mondias depoter og lagre. I løbet af 2000 foretog det franske toldvæsen en undersøgelse af de import- og eksportoperationer, som Mondia og Maprochim havde afviklet i 1998 og 1999 såvel i Rouen som i Le Havre. Herved kom det frem, at Mondia

havde handlet i strid med toldkodeksens artikel 202 og 203, idet selskabet dels havde bragt en del af varerne ind på Unionens toldområde uden angivelse, dels først havde angivet andre varer, efter at de var blevet bragt ind i Unionen. Derpå beregnede de franske toldmyndigheder de afgifter, som Mondia og APP skulle betale i henhold til de nævnte forskrifter, og meddelte selskaberne disse beløb⁹.

19. Den 31. oktober 2000 indgav Mondia i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning en række ansøgninger om fritagelse for toldskylden. Anmodningerne blev begrundet med, at selskabet ved en forskriftmæssig angivelse ville have været berettiget til en præferencetoldbehandling, og at selskabet ikke havde gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed.

20. De franske toldmyndigheder fandt ganske vist, at Mondia ikke havde gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed, men at det var Kommissionen og ikke dem selv, der var kompetent til at afgøre dette spørgsmål. Senere vedtog toldmyndighederne dog, at det

var dem og således ikke Kommissionen, der var kompetent til at afgøre spørgsmålet. De anmodede dog Kommissionen om en meningstilkendegivelse. Herpå meddelte Kommissionen de franske toldmyndigheder, at Mondia efter dens opfattelse havde udvist åbenbar forsømmelighed¹⁰.

21. I det følgende afslog de franske toldmyndigheder først Mondias ansøgninger om fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning. Efter at Mondia havde fremlagt flere oplysninger, imødekom myndighederne delvist ansøgningerne ved afgørelser af 6. februar og 3. marts 2006 og fritog herved Mondia for en del af afgiftsbeløbene. Følgelig krævede de franske toldmyndigheder kun, at Mondia skulle betale afgiftsbeløbene som nedsat med det beløb, der var blevet fritaget.

22. APP, der ikke selv havde ansøgt om fritagelse, blev derimod stadig afkrævet det fulde og ikke det nedsatte afgiftsbeløb af det franske toldvæsen.

9 — APP og Maprochim blev også pålagt andre afgifter (skatter m.v.), som imidlertid er uden betydning for den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse.

10 — Med hensyn til de nærmere enkeltheder ved sagens behandling ved de nationale instanser og Kommissionen henvises til Rettens kendelse af 25.1.2007, sag T-55/05, Rijn Schelde Mondia France mod Kommissionen.

23. I forhold til toldspeditøren Maprochim gjorde de franske toldmyndigheder gældende, at Maprochim havde medvirket til Mondias tilsidesættelse af toldkodeksens artikel 203. Maprochim havde foretaget de toldretlige angivelser for sent for en del af varerne, selv om firmaet vidste eller burde vide, at disse varer allerede havde forladt de midlertidige magasiner og lagerpladser og var blevet udleveret. Af denne grund afkrævede de franske toldmyndigheder Maprochim det hertil svarende afgiftsbeløb.

B — *Sagen ved de nationale retter og det præjudicielle spørgsmål*

25. Mondia, APP og Maprochim anlagde sag ved tribunal d'instance du Havre og tribunal d'instance de Rouen. Sagerne for tribunal d'instance du Havre er blevet henvist til tribunal d'instance de Rouen på grund af deres konneksitet. Den 16. november 2007 overgik Maprochims formue til selskabet Port Angot développement (herefter »PAD«) i medfør af en universalsuccession, således at PAD er indtrådt i retssagen som Maprochims retsefterfølger.

26. I sin dom af 11. april 2008 fastslog tribunal d'instance de Rouen bl.a.:

24. Herefter indgav Maprochim en ansøgning om fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 236, jf. artikel 890 i dennes gennemførelsesforordning. Toldvæsenet afslog ansøgningen med den begrundelse, at toldkodeksens artikel 236, jf. artikel 890 i dennes gennemførelsesforordning, ikke kunne finde anvendelse på en toldskyld, der var opstået i henhold til toldkodeksens artikel 203. Toldvæsenet anførte, at toldkodeksens artikel 236 nemlig kun finder anvendelse på import- eller eksportafgifter, der ikke skyldes efter lovgivningen. En efterfølgende fremlæggelse af oprindelsescertifikater fører ikke til, at der slet ikke er opstået nogen toldskyld i henhold til toldkodeksens artikel 203, men kan højst medføre en efterfølgende fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 890, i dennes gennemførelsesforordning.

- De franske toldmyndigheder havde korrekt fritaget Mondia for en del af afgiftsbeløbet i henhold til toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning.
- Mondia havde ved ansøgningen om fritagelse ikke handlet som repræsentant for APP i den i toldkodeksens artikel 5 forudsatte betydning.

— Mondia måtte imidlertid anses for repræsentant for APP i henhold til artikel 1208 i den franske Code civil, da en solidarisk hæftende debitor i henhold til denne bestemmelse nødvendigvis repræsenterer de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer.

27. Følgelig tog tribunal d'instance de Rouen hensyn til den Mondia bevilgede fritagelse i forhold til APP og formindskede i tilsvarende omfang det afgiftsbeløb, der var pålagt APP.

28. Denne dom fra tribunal d'instance de Rouen er blevet appelleret til den forelæggende ret af såvel det franske toldvæsen på den ene side som Mondia, APP og PAD på den anden. Tvisten går især på, om den delvise fritagelse, der er blevet ydet Mondia, også skal komme APP og PAD til gode.

29. Den 17. oktober 2008 blev PAD taget under konkursbehandling og advokat Bérel indsat som bobestyrer.

30. Med en dom af 28. januar 2010 påkendte den forelæggende ret appellerne for en del,

men udsatte i øvrigt sagen og forelagde Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 til hinder for, at en for toldskyld solidarisk hæftende meddebitor, der ikke har været omfattet af en beslutning om fritagelse for denne toldskyld, kan gøre beslutningen om fritagelse for toldskylden efter toldtoldkodeksens artikel 239 gældende over for den opkrævende myndighed under henvisning til, at denne beslutning er blevet meddelt en anden solidarisk hæftende meddebitor, med henblik på fritagelse for betaling af toldskylden?«

IV — Det præjudicielle spørgsmål og sagen ved Domstolen

31. Forelæggelsesafgørelsen er indgået til Domstolens Justitskontor den 8. februar 2010.

32. Der er indgivet skriftlige indlæg af APP, af advokat Bérel for PAD, af den franske regering og af Kommissionen.

33. Den mundtlige forhandling fandt sted den 11. november 2010, i hvilket repræsentanten for APP, den franske regering og Kommissionen afgav supplerende indlæg og besvarede spørgsmål.

V — Procesdeltagernes væsentligste anbringender

34. APP har anført, at den delvise fritagelse, der er bevilget Mondia, også må komme APP til gode.

35. APP har gjort gældende, at Mondia med sin ansøgning om fritagelse repræsenterede APP. En ansøgning om fritagelse kan nemlig også fremsættes af en repræsentant. Mondia havde ganske vist ikke udtrykkeligt anført, at det indgav ansøgningen om fritagelse i APP's navn. Men i en situation som den foreliggende finder erklæringsreglen i toldkodeksens artikel 5, stk. 4, ikke anvendelse. I modsætning til den situation, hvor det drejer sig om en importangivelse, findes der nemlig ikke nogen usikkerhed med hensyn til identiteten af hoveddebitor for toldskylden, når der indgives en ansøgning om fritagelse. I denne sag var de solidarisk hæftende debitorer for toldskylden allerede kendt. Derudover var det klart, at APP havde stor interesse i en fritagelse for skylden.

36. Endvidere skal toldmyndighederne, når de tager stilling til en ansøgning om fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239, stk. 1 og 2, og artikel 899 i gennemførelsesforordningen til toldkodeksen ikke blot efterprøve de objektive forudsætninger for en fritagelse, men også de subjektive forudsætninger hos alle de deltagende erhvervsdrivende. Det

er åbenbart, at APP opfyldte de subjektive betingelser i henhold til toldkodeksens artikel 239, stk. 1 og 2, og artikel 899 i dennes gennemførelsesforordning. En virksomhed som APP, der gør brug af en anden virksomheds tjenester, som det her er tilfældet med Mondia, kan efter retspraksis ikke gøre gældende, at den ingen erfaring har med hensyn til toldformaliteter. Tværtimod må den stå inde for sin repræsentant. Omvendt kommer det en virksomhed som APP i det foreliggende tilfælde til gode, at dens repræsentant ikke har udvist åbenbar forsømmelighed. Når allerede Mondia ikke har udvist åbenbar forsømmelighed, må dette så meget desto mere gælde for APP, der er den mindst erfarne erhvervsdrivende af de to. Endelig må der også tages hensyn til, at Mondias underretning af toldvæsenet skyldtes en henvisning fra APP til Mondia, og at APP under hele sagsforløbet på ingen måde kan bebrejdes at have udvist forsømmelighed.

37. I øvrigt har den delvise fritagelse af Mondia også virkninger til fordel for APP. Toldkodeksens artikel 233 indeholder fire kategorier af tilfælde, hvor toldskylden ophører. Hertil hører i henhold til toldkodeksens artikel 233, litra b), også fritagelse. Bestemmelsen foreskriver intet om, at fritagelsen kun skal have virkning for en enkelt tolddebitor. Reglerne om solidarisk hæftelse retter sig efter medlemsstaternes nationale retsregler. Det fremgår af den franske Code civil, især af dennes artikel 1208, at den delvise fritagelse af Mondia også har virkning over for APP. Toldmyndighederne havde nemlig ikke begrænset sig

til kun at fritage Mondia for toldskylden. Såfremt reglerne om solidarisk hæftelse ikke har hjemmel i medlemsstaternes retssystemer, men i EU-retten, kommer man analogt med bedømmelsen i Code civil til samme resultat.

38. *Advokat Bérel* har for DAP gjort gældende, at i henhold til toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra a), ophører toldskylden, når den betales af en solidarisk hæftende meddebitor, hvilket også har virkning til fordel for de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer. Dette må ligeledes være tilfælde, hvis en af disse debitorer fritages for toldskylden i henhold til toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b).

39. De virkninger, en fritagelse har for alle de solidariske hæftende debitorer, bestemmes af national ret, da der ikke findes nogen regler herom i EU-retten. Derfor må den franske Code civil finde anvendelse i dette tilfælde. Heraf følger, at fritagelsen af Mondia også må have virkning til fordel for APP og PAD. En sådan løsning er også i overensstemmelse med det EU-retlige lighedsprincip.

40. Endeligt har også de franske toldmyndigheder tillagt den delvise fritagelse af Mondia en virkning til fordel for APP og PAD. De meddelte nemlig APP og Maprochim, at de først kunne forvente en afgørelse af deres klagesager, når der var truffet afgørelse vedrørende Mondias ansøgning om fritagelse.

41. Efter *den franske regerings* opfattelse kan APP og DAP hhv. Maprochim ikke påberåbe sig den delvise fritagelse af Mondia. Toldkodeksens artikel 239 må fortolkes restriktivt. Efter denne artikels stykke 2 skal en ansøgning om fritagelse fremsættes inden for en bestemt frist. Dette har Mondia også gjort. Men Mondia har ikke angivet, at det også handlede for APP og Maprochim. Derfor har Mondia ikke indgivet ansøgning om fritagelse som repræsentant for APP og Maprochim.

42. Det er endvidere en forudsætning for fritagelse efter toldkodeksens artikel 239, at ansøgeren ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed. Om en adfærd er udtryk for åbenbar forsømmelighed afhænger især af graden af kompleksitet af de forskrifter, hvis tilsidesættelse skaber toldskylden, samt af den erhvervsdrivendes faglige erfaring og omhu. Toldmyndighederne må

tage stilling til den enkelte erhvervsdrivendes individuelle situation og individuelle adfærd. Derfor kan en afgørelse efter toldkodeksens artikel 239 ikke automatisk udstrækkes til andre, solidarisk medhæftende tolddebitorer.

43. Endelig er det uforeneligt med målsætningen om at bevare Unionens egne indtægter, hvis en fritagelse automatisk udstrækkes til de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer.

44. Efter *Kommissionens* mening har en delvis fritagelse af en debitor i henhold til toldkodeksens artikel 239 ingen betydning for de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer.

45. Det fremgår af toldkodeksens artikel 4, nr. 9) og 12), at en toldskyld er en forbindelse mellem en person og en toldmyndighed og ikke mellem en toldmyndighed og en transaktion.

46. De kriterier for meddelelse af fritagelse for en toldskyld, der opstilles i toldkodeksens

artikel 233, må fortolkes restriktivt, henset til formålet om at bevare Unionens egne indtægter. Denne bestemmelse kan derfor ikke fortolkes således, at en fritagelse har en absolut virkning over for samtlige solidarisk hæftende debitorer. Tværtimod fremgår det af artikel 239, at en fritagelse kun har relativ virkning. En forudsætning for fritagelse efter denne bestemmelse er nemlig ikke blot, at der foreligger en bestemt situation, men også at ansøgeren ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed. Derfor kan en fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239 kun gælde for den, der har ansøgt. Dette svarer også til EU-lovgivers vilje, idet denne med reglen om solidarisk hæftelse har villet mindske risikoen for uinddrivelige toldfordringer.

47. Efter toldkodeksens system påhviler det således hver enkelt tolddebitor at indgive ansøgning i henhold til artikel 239. Det er muligt, at en solidarisk hæftende debitor kan repræsentere en anden solidarisk hæftende meddebitor ved en sådan ansøgning. Reglerne om repræsentation i toldretten følger imidlertid ikke af nationale retsregler, men af toldkodeksens artikel 5. Da Mondia indgav ansøgning om fritagelse, handlede det ikke som repræsentant for APP eller Maprochim, hvorfor betingelserne for repræsentation i henhold til toldkodeksens artikel 5 ikke forelå. Under alle omstændigheder havde Mondia intet anført i ansøgningen vedrørende APP's adfærd, hvorfor det ikke kunne efterprøves, om APP kunne bebrejdes en åbenbar forsømmelighed.

VI — Retlig vurdering

48. I den foreliggende sag er tre erhvervsdrivende, Mondia, APP og Maprochim, PAD's retlige forgænger, in solidum forpligtet til betaling af visse afgifter. En af disse solidarisk hæftende debitorer er blevet fritaget for at betale en del af afgifterne i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i gennemførelsesforordningen til toldkodeksen.

49. Den forelæggende ret skal som appelinstans træffe afgørelse vedrørende en dom, i hvilken det blev fastslået, at den delvise fritagelse af Mondia også har virkning til fordel for Mondias solidarisk hæftende meddebitor APP. Denne afgørelse havde førsteinstansen støttet på artikel 1208 i den franske Code civil, i medfør af hvilken en solidarisk hæftende debitor over for kreditor kan fremsætte enhver indsigelse, der følger af skyldforholdets natur, og enhver indsigelse, der følger af hans personlige forhold, eller som er fælles for alle debitorer. Den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt en sådan fremgangsmåde kan forenes med toldkodeksens artikel 213, 233 og 239.

50. Kernen i den foreliggende præjudicielle sag er således spørgsmålet, om toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 er til hinder for anvendelse af nationale retsforskrifter, hvorefter den delvise fritagelse af den solidarisk hæftende debitor Mondia også har virkning over for de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer med det resultat, at disse får deres

afgiftsbeløb nedsat tilsvarende (B). Før jeg kommer ind på dette spørgsmål, vil jeg først kort komme ind på de grunde, der fører til, at Mondia i det foreliggende tilfælde ikke kan anses for repræsentant for APP eller Maprochim hhv. PAD (A).

A — Ingen repræsentation i henhold til toldkodeksens artikel 5

51. Den forelæggende ret har fastslået, at Mondia ikke kan anses for repræsentant i den i toldkodeksens artikel 5 forudsatte betydning, idet Mondia indgav ansøgningen om fritagelse i eget navn og ikke i APP's og Maprochims navn. Erklæringsprincippet i toldkodeksens artikel 5, stk. 4, er i det foreliggende tilfælde til hinder for, at der kan antages at foreligge en repræsentation i denne bestemmelses forstand.

52. For så vidt APP i den foreliggende præjudicielle procedure har anført grunde for, at erklæringsprincippet i toldkodeksens artikel 5, stk. 4, ikke kan anvendes i forbindelse med en ansøgning om fritagelse, hhv. at Mondia forudsætningsvis også indgav ansøgningen i APP's navn, finder jeg, at dette argument går langt ud over rammerne for det præjudicielle spørgsmål. Inden for rammerne af præjudiciel anmodning efter artikel 267 TEUF er det alene den forelæggende

ret, der kan bestemme genstanden for det præjudicielle spørgsmål. Fastlæggelsen af det præjudicielle spørgsmål er således unddraget partsautonomien¹¹. Da den forelæggende ret ikke har forelagt noget spørgsmål vedrørende toldkodeksens artikel 5, vil jeg i det følgende kun for fuldstændighedens skyld anføre, at den forelæggende ret med føje har afvist, at der foreligger en repræsentation i henhold til toldkodeksens artikel 5.

53. Repræsentation i toldretlige procedurer omhandles i toldkodeksens artikel 5. I henhold artikel 5, stk. 1, kan en person lade sig repræsentere over for toldmyndighederne med henblik på at foretage de handlinger og opfylde de formaliteter, der er fastsat i toldforskrifterne. Denne repræsentation kan i henhold til toldkodeksens artikel 5, stk. 2, første afsnit, første led, være direkte, når repræsentanten handler i en anden persons navn og for en anden persons regning. Repræsentationen kan i henhold til toldkodeksens artikel 5, stk. 2, første afsnit, andet led, også være indirekte, når repræsentanten handler i eget navn, men for en anden persons regning. I artikel 878 i gennemførelsesforordningen til toldkodeksen udtrykkes det klart, at en tolddebitor også kan lade en repræsentant indgive ansøgning om fritagelse.

54. For at der under en toldretlig procedure kan antages at foreligge en gyldig repræsentation, kræves det imidlertid, at betingelserne efter toldkodeksens artikel 5 er opfyldt, hvortil især hører erklæringsprincippet i henhold til toldkodeksens artikel 5, stk. 4, første afsnit. I medfør heraf skal en repræsentant erklære at handle på den repræsenterede persons vegne. Han skal endvidere angive, om der er tale om direkte eller indirekte repræsentation. Af toldkodeksens artikel 5, stk. 4, andet afsnit, fremgår, at en repræsentant, der ikke har afgivet nogen sådan erklæring, anses for at handle i eget navn og for egen regning.

55. I denne sammenhæng har den forelæggende ret først fastslået, at Mondia udtrykkeligt kun indgav ansøgningen om fritagelse i eget navn. Videre anførte denne ret, at Mondias henvisning til, at det i APP's navn havde angivet varer til import, ikke giver noget grundlag for at slutte, at Mondia også forudsætningsvis havde handlet i APP's navn. Endvidere manglede også enhver angivelse af, om der var tale om direkte eller indirekte repræsentation. Af denne grund havde Mondia ikke indgivet ansøgninger om fritagelse som repræsentant for APP.

56. For så vidt APP har rejst indsigelser mod denne konstatering, er disse ikke overbevisende.

57. For det første finder erklæringsprincippet i toldkodeksens artikel 5, stk. 4, i modsætning til, hvad APP mener, også anvendelse på

11 — Jf. i denne retning dom af 27.3.1963, forenede sager 28/62-30/62, Da Costa m.fl., Sml. 1954-1964, s. 395; org.ref.: Rec. s. 59, præmis 8, af 1.3.1973, sag 62/72, Bollmann, Sml. 1973, s. 269, præmis. 4, af 10.7.1997, sag C-261/95, Palmisani, Sml. I, s. 4025, præmis 31, og af 12.2.2008, sag C-2/06, Kempter, Sml. I, s. 411, præmis 41 f.

en ansøgning om fritagelse. Som den forelæggende ret korrekt har anført, er erklæringsprincippet i toldkodeksens artikel 5, stk. 4, en alment anvendelig regel, der også gælder for en ansøgning om fritagelse¹². Dette fremgår af denne bestemmelses systematiske plads i begyndelsen af toldkodeksen, af titlen på det pågældende kapitel »Forskellige almindelige bestemmelser [...]« og ikke mindst af bestemmelsens ordlyd.

at en erhvervsdrivende i fremmed navn har anmeldt varer til import, giver ikke i sig selv toldmyndighederne grundlag for den konklusion, at han nødvendigvis også vil indgive en ansøgning om fritagelse i fremmed navn.

58. For det andet kan det i et tilfælde som det foreliggende heller ikke antages, at Mondia forudsætningsvis har handlet i APP's navn. Som den forelæggende ret korrekt har anført, medfører den omstændighed, at APP havde pålagt Mondia at indgive importangivelser for varerne, ikke i sig selv, at Mondia også ved sine ansøgninger om fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900 i toldkodeksens gennemførelsesforordning, nødvendigvis også ville handle i APP's navn. En ansøgning om fritagelse kan nemlig kun imødekomes, såfremt ansøgeren hverken har gjort sig skyldig i urigtigheder eller udvist åbenbar forsømmelighed. Ved opfyldelsen af denne subjektive betingelse er det ikke nødvendigvis givet, at den erhvervsdrivende, der i faktisk henseende har indført varerne, har de samme interesser som den erhvervsdrivende, i hvis navn varerne er blevet indført hhv. havde skullet indføres. Der kan meget vel tænkes situationer, hvor repræsentanten forsøger at retfærdiggøre sin egen adfærd ved at give fuldmagtsgiver skylden for overtrædelser af toldretten. Den omstændighed,

59. I modsætning til APP's opfattelse har den forelæggende ret således korrekt fastslået, at Mondia ikke indgav ansøgningen om fritagelse som repræsentant i den i toldkodeksens artikel 5 forudsatte betydning.

B — Vedrørende virkningen for de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer af en fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239, stk. 1, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning

60. Den forelæggende ret skal som appelinstant træffe afgørelse vedrørende en dom, i hvilken det blev fastslået, at Mondia ved sin ansøgning om fritagelse ganske vist ikke havde handlet som repræsentant for APP efter toldkodeksens artikel 5, men i sin egenskab af solidarisk hæftende debitor nødvendigvis også havde repræsenteret den solidarisk hæftende meddebitor APP i henhold til artikel 1208 i den franske Code civil.

12 — Således også K. Reiche i: P. Witte, *Zollkodex*, Beck, 4. oplag 2006, artikel 5, nr. 5).

61. Hertil må først bemærkes, at kravene til en gyldig repræsentation er reguleret i toldkodeksens artikel 5. Denne har på grund af sin karakter af forordning forrang for nationale retsregler i henhold til artikel 249, stk. 2, EF, hvorfor en national bestemmelse som artikel 1208 i den franske Code civil ikke kan påberåbes som grundlag for en gyldig repræsentation i en toldretlig procedure i strid med toldkodeksens artikel 5.

62. Nu drejer det sig i den foreliggende sag mindre om repræsentation i egentlig forstand. Tværtimod drejer det sig om spørgsmålet, om den delvise fritagelse for toldskylden i forhold til en solidarisk hæftende debitor som Mondia også kan have virkning til fordel for APP og Maprochim og andre solidarisk hæftende debitorer. Dette spørgsmål om en fritagelses betydning for de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer er ikke løst i toldkodeksens artikel 5.

63. Derfor må det først undersøges, om svaret på dette spørgsmål må søges i EU-retten eller i medlemsstaternes ret.

1. Vedrørende den anvendelige ret

64. Toldkodeksens artikel 213 bestemmer, at når der er flere debitorer for en og samme toldskyld, hæfter disse solidarisk for

betalingen af denne skyld. Derudover findes der ikke andre forskrifter i toldkodeksen, der udtrykkeligt giver regler for denne ordning med solidarisk hæftelse.

65. Herved opstår det spørgsmål, om det for så vidt er medlemsstaternes ret, der skal anvendes. Dette kan kun antages, såfremt der findes en udtrykkelig henvisning til national ret, eller hvis det fremgår af de pågældende bestemmelser i unionsretten, at EU-lovgiver ville overlade dette spørgsmål til medlemsstaternes ret¹³.

66. På dette sted indeholder toldkodeksen ingen udtrykkelig henvisning til national ret. Den har heller ingen henvisning til »gældende bestemmelser«, hvilket i henhold til kodeksens artikel 4, nr. 23), må forstås som en henvisning til national ret, hvis der ingen regler findes på området på EU-plan. Tværtimod taler en historisk-genetisk fortolkning af toldkodeksens artikel 213, altså en sammenligning mellem denne bestemmelse og dens forgængerbestemmelser, imod en omfattende henvisning til national ret. Således var det nemlig udtrykkeligt bestemt i artikel 3 og 4 i forordning nr. 1031/88, der gjaldt før toldkodeksen trådte i kraft, at tolddebitorers

13 — Dom af 18.12.2007, sag C-314/06, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, Sml. I, s. 12273, præmis 21, af 22.5.2003, sag C-103/01, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I s. 5369, præmis 33, af 2.4.1998, sag C-296/95, EMU Tabac m.fl., Sml. I, s. 1605, præmis 30, og af 17.6.2010, sag C-75/09, Agra, Sml. I, s. 5595, præmis 32 ff.

solidariske hæftelse bestemtes »efter de gældende bestemmelser i medlemsstaterne«. I toldkodeksens artikel 213 findes der ikke længere en sådan henvisning til medlemsstaternes ret. Man kan altså ikke længere gå ud fra en generel henvisning til medlemsstaternes ret.

67. Med hensyn til enkelthederne i ordningen med solidarisk hæftelse må det derfor først undersøges, om EU-retten indeholder regler i så henseende. Først hvis ingen sådanne regler findes, skal medlemsstaternes ret anvendes.

68. I nærværende sag må det derfor først undersøges, om der af toldkodeksen kan udledes regler angående den virkning, en delvis afgiftsfritagelse af en solidarisk hæftende debitor i henhold til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning, har til fordel for de andre solidarisk hæftende meddebitorer.

2. Vedrørende toldkodeksens bestemmelser

69. Herved må det først anføres, at det foreliggende spørgsmål kun vedrører forholdet mellem APP og PAD på den ene side og de franske toldmyndigheder på den anden side. Der er således tale om forholdet mellem tolddebitorer og toldmyndighederne,

men derimod ikke om det indbyrdes forhold mellem de enkelte tolddebitorer. Jeg mener, at denne sondring er af betydning, fordi den retlige udformning af forholdet mellem toldmyndighederne og tolddebitorerne har direkte betydning for importafgifterne og herved for Unionens egne indtægter. Der er en del, der taler for, at spørgsmål, der direkte vedrører toldskyldens ophør i forhold til toldmyndighederne og hermed Unionens egne indtægter, er besvaret under et i toldkodeksen. Derimod har den retlige udformning af forholdet mellem de enkelte solidariske hæftende debitorer, især spørgsmålet om i hvilket omfang hver enkelt i det indbyrdes forhold skal tilsvare toldskylden, ingen direkte betydning for Unionens egne indtægter. Her finder jeg således, at der er langt mere spillerum for de nationale retsordener.

70. APP og Maprochim støtter deres opfattelse, hvorefter fritagelsen af Mondia også har virkning til fordel for dem, på ordlyden af toldkodeksens artikel 233 stk. 1, litra b). I henhold til denne bestemmelse ophører toldskylden bl.a. ved fritagelse for afgiftsbeløbet. Hvis man kun lagde vægt på ordlyden, kunne denne bestemmelse reelt fortolkes således,

at en fritagelse af en af tolddebitorerne ville medføre toldskyldens bortfald for samtlige de solidarisk hæftende debitorer.

kunne forenes med de formål, der forfølges med toldkodeksens artikel 202, 203, 213, 233 og 239, og ville ophæve disses *effet utile*.

71. Endvidere har de henvist til den systematiske sammenhæng mellem toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra a), og litra b). Toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra a), er en yderligere ophørsgrund, hvorefter toldskylden bortfalder, når en af de solidarisk hæftende debitorer betaler toldskylden. I henseende til toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra a), er det således indlysende, at ikke kun den, der betaler skylden, men samtlige meddebitorer bliver befriet for toldskylden. I sidste instans er et solidarisk skyldsforhold kendetegnet ved, at kreditor kan indbetale skylden hos enhver af debitorerne, men under alle omstændigheder kun en gang¹⁴. Man kunne anføre, at toldkodeksens artikel 233, stk. 1, anvender begrebet ophør såvel i forhold til betaling som i forhold til fritagelse, og at ikke kun betaling af toldskylden i henhold til litra a), men også fritagelse herfor i henhold til litra b), fører til, at toldskylden bortfalder for samtlige solidarisk hæftende debitorer.

72. En sådan fortolkning af toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), der delvist også hævdes i litteraturen¹⁵, vil imidlertid ikke

73. For det første er det således, at det i henhold til toldkodeksens artikel 202, stk. 3, og artikel 203, stk. 3, ikke kun er den person, der gør sig skyldig i overtrædelsen (første led i begge bestemmelser), der hæfter for toldskylden, men også den person, der har medvirket ved overtrædelsen (andet led i begge bestemmelser), samt andre erhvervsdrivende (jf. de følgende led i de pågældende stykker). Denne dobbelte sikring skal mindske risikoen for, at toldskylden ikke kan inddrives i de tilfælde, hvor der ikke er sket en forskriftsmæssig angivelse. Den skal især ses på baggrund af det forhold, at told indgår i Unionens egne indtægter og således er en del af Unionens budget. Ved fortolkningen af toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), og artikel 239 skal det således også tages i betragtning, at beskyttelsen af Unionens egne indtægter er et nødvendigt mål. Der må ikke sættes spørgsmålstegn ved dette formål derved, at der indføres nye grunde til toldskyldens ophør¹⁶.

74. Endvidere må det lægges til grund, at Mondia er blevet fritaget for toldskylden i henhold til toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i gennemførelsesforordningen til toldkodeksen. Artikel 900,

14 — P. Witte i P. Witte (nævnt ovenfor i fodnote 12), artikel 233, nr. 12).

15 — Jf. R. Henke og W. Huchatz, Das neue Abgabenverwaltungsrecht für Ein- und Ausfuhrabgaben, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern*, 1996, s. 226 ff., 231.

16 — Domstolens dom af 14.11.2002, sag C-112/01, SPKR, Sml. I, s. 10655, præmis 31, af 2.4.2009, sag C-459/07, Elshani, Sml. I, s. 2759, præmis 31, og af 29.4.2010, sag C-230/08, Dansk Transport og Logistik, Sml. I, s. 3799, præmis 51.

stk. 1, litra o), vedrører særligt tilfælde, hvor varerne før deres indførsel ikke er blevet forskriftsmæssigt angivet til indførsel, og der på grundlag af denne tilsidesættelse er opstået toldskyld i henhold til toldkodeksens artikel 202 og 203. I dette tilfælde kan der ved fastsættelsen af toldskylden hverken indrømmes EU-behandling eller præferencetoldbehandling. Dog er det efter gennemførelsesforordningens artikel 900, stk. 1, litra o), muligt efterfølgende at meddele fritagelse af billighedsgrunde i tilfælde, hvor disse fordele havde kunnet komme i betragtning ved forskriftsmæssig angivelse. En sådan fritagelse af billighedsgrunde kan imidlertid kun komme på tale ikke blot under den forudsætning, at der ved en forskriftsmæssig angivelse ville have været ret til præferencetoldbehandling, men også under den subjektive forudsætning, at ansøgeren hverken har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelse.

75. Det ville ikke i tilstrækkelig grad imødekomme de førnævnte målsætninger, hvis toldkodeksens artikel 239, stk. 1, litra b), jf. artikel 900 i dens gennemførelsesforordning, blev fortolket således, at den delvise fritagelse af Mondia også ville begunstige Mondias solidarisk hæftende meddebitorer APP og Maprochim (hhv. PAD). Thi for det første er det uforståeligt, hvorfor Unionen i det foreliggende tilfælde skulle give afkald på egne indtægter, fordi en fritagelse af Mondia er begrundet, mens dette ikke nødvendigvis er tilfældet for de andre meddebitorer. Det foran

nævnte princip¹⁷ med dobbelt sikring kræver tværtimod, at toldmyndighederne i et sådant tilfælde skal holde sig til de øvrige meddebitorer, for så vidt disse ikke er blevet fritaget for beløbet¹⁸. For det andet synes det mig af billighedsgrunde heller ikke at være begrundet, at en tolddebitor, der muligvis har afgivet urigtige oplysninger eller udvist åbenbar forsømmelighed, skal nyde godt af en fritagelse, blot fordi han er solidarisk hæftende meddebitor og en anden meddebitor er blevet fritaget på grundlag af sin egen adfærd¹⁹.

76. En fortolkning, hvorefter en fritagelse efter toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning kun har virkning til fordel for en ansøger, der opfylder kravene efter disse bestemmelser, opfylder samtidig det princip, at en fritagelse er en undtagelse fra det sædvanlige import- og eksportsystem, hvorfor

17 — Se punkt 73 i dette forslag til afgørelse.

18 — P. Witte (nævnt ovenfor i fodnote 14), artikel 233, nr. 12).

19 — I denne retning også P. Witte (nævnt ovenfor i fodnote 14), artikel 213, nr. 11), og artikel 233, nr. 12). Der anføres det, at det er påkrævet med en fritagelse af billighedsgrunde af en tolddebitor for en toldskyld, og at man inden for disse rammer kan afhjælpe det, som ikke er muligt under udøvelsen af skønnet.

regler, der indeholder hjemmel til en fritagelse, skal fortolkes snævert²⁰.

til toldkodeksens artikel 239, jf. artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning, kun har virkning for den konkrete ansøger.

77. Ordlyden af artikel 233, stk. 1, litra b), er heller ikke til hinder for en sådan fortolkning. Denne bestemmelse kan nemlig fortolkes således, at den kun vedrører forholdet mellem den konkrete tolddebitor og toldmyndighederne. For så vidt artikel 233, stk. 1, litra b), bestemmer, at toldskylden ophører ved fritagelse, menes der hermed i det foreliggende tilfælde kun forholdet mellem Mondia og toldmyndighederne, men ikke forholdet mellem på den ene side APP og Maprochim hhv. DAP og på den anden side toldmyndighederne.

3. Vedrørende APP's og PAD's øvrige argumenter

79. For så vidt APP og PAD har fremsat flere argumenter til støtte for, at den delvise fritagelse af Mondia også skal gælde for dem, er disse ikke overbevisende.

78. Endeligt skal det på dette sted anføres, at en sådan fortolkning også svarer til retsstillingen efter artikel 86, stk. 4, i den moderniserede toldkodeks, hvorefter en fritagelse kun gælder for den eller de af de solidarisk hæftende debitorer, som fritagelsen indrømmes for. *Ratione temporis* kan denne bestemmelse imidlertid ikke finde anvendelse på det foreliggende tilfælde. Tilblivelseshistorien for den moderniserede toldkodeks giver intet holdepunkt for, at EU-lovgiver på dette punkt ville ændre de bestående regler. For så vidt kan ordningen efter den moderniserede toldkodeks' artikel 86, stk. 4, kun bekræfte den fortolkning, hvorefter en fritagelse i henhold

80. *For det første* har APP gjort gældende, at fritagelsen af Mondia også må gælde for APP, fordi de franske toldmyndigheder ved deres efterprøvelse af Mondias ansøgning om fritagelse samtidig havde efterprøvet hhv. burde have efterprøvet, om APP havde gjort sig skyldig i urigtige oplysninger og ikke udvist åbenbar forsømmelighed.

81. Dette anbringende overbeviser mig ikke.

82. For det første forholder det sig således, at fritagelse efter toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning kun sker efter

20 — Domstolens dom af 11.11.1999, sag C-48/98, Söhl & Söhlke, Sml. I, s. 7877, præmis 52, og af 13.3.2003, sag C-156/00, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. I, s. 2527, præmis 91.

ansøgning fra tolddebitor²¹. Ansøgningen skal indgives inden for en bestemt frist, der normalt andrager 12 måneder fra meddelelsen af afgiftsbeløbet til tolddebitor. Som den forelæggende ret har anført, har hverken APP selv eller Mondia, som repræsentant for APP, indgivet ansøgning om fritagelse efter toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning inden for fristen.

da den repræsenterede er ansvarlig for repræsentantens adfærd som sin egen adfærd. I et sådant tilfælde kan en ansøgning om fritagelse fra den *repræsenterede* forudsætte, at også *repræsentantens* adfærd samtidigt prøves. I modsætning til APP's mening kan man ikke heraf slutte, at der i det omvendte tilfælde, altså hvor *repræsentanten* indgiver ansøgning om fritagelse, samtidigt også skal foretages en efterprøvelse af, om den *repræsenterede* har gjort sig skyldig i urigtige oplysninger eller åbenbar forsømmelighed. Den repræsenterede handler nemlig ikke i repræsentants navn, hvorfor repræsentanten, når hans egen adfærd bedømmes, ikke nødvendigvis hæfter for den repræsenteredes adfærd.

83. Under alle omstændigheder finder jeg allerede APP's udgangspunkt forkert, nemlig at de franske toldmyndigheder ved deres efterprøvelse af Mondias ansøgning om fritagelse samtidig havde efterprøvet hhv. burde have efterprøvet APP's adfærd. Principielt skal toldmyndighederne ved deres efterprøvelse af en ansøgning om fritagelse efter toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning, kun undersøge de subjektive krav efter disse bestemmelser i forhold til den enkelte ansøger. Ganske vist må en erhvervsdrivende, der lader sig repræsentere af en toldspeditør ved sine importforretninger, være ansvarlig for sin repræsentants adfærd²². Dette ligger lige for,

84. *For det andet* forsøger APP at finde støtte i artikel 899 i gennemførelsesforordningen til toldkodeksen for sin opfattelse, hvorefter fritagelsen af Mondia også gjaldt for APP. Af denne bestemmelse skulle fremgå, at man i et tilfælde som det foreliggende i medfør af Mondias ansøgning også burde have undersøgt mulighederne af en fritagelse for APP's toldskyld. Dette støtter APP på, at denne bestemmelse efter sin ordlyd kræver en efterprøvelse af alle involveredes adfærd.

85. Heller ikke dette anbringende kan følges. Det kan af artikel 899 i toldkodeksens gennemførelsesforordning ikke sluttes, at en debitor med sin ansøgning udløser en pligt for toldmyndighederne til at efterprøve, om

21 — Andre bestemmelser om fritagelse stiller derimod krav om en efterprøvelse *ex officio*, jf. toldkodeksens artikel 236, stk. 2, tredje afsnit.

22 — Domstolens dom af 20.11.2008, sag C-38/07 P, Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading mod Kommissionen, Sml. I, s. 8599, præmis 53 og 54.

alle de solidarisk hæftende debitorer har gjort sig skyldige i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed.

86. For det første er det allerede efter ordlyden af artikel 899 i toldkodeksens gennemførelsesforordning ikke nærliggende med en sådan fortolkning. Der tales der kun om »den berettigede« i ental, altså ikke om »de berettigede« i flertal. Hermed kan der altså klart kun menes den konkrete ansøger.

87. Også ordningen efter artikel 899 i toldkodeksens gennemførelsesforordning taler imod APP's opfattelse, idet toldmyndighederne i henhold til denne bestemmelse skal tage stilling til ansøgningen på basis af de begrundelser, der er fremført til støtte for den. Som anført ovenfor²³, er det i høj grad muligt, at de solidarisk hæftende debitorer ved en ansøgning om fritagelse har modstridende interesser. Man kan derfor ikke gå ud fra, en ansøger i sin ansøgning fremfører grunde, der nødvendigvis også er fordelagtige for de andre debitorer.

88. *For det tredje* har advokat Bérel for PAD gjort gældende, at også Maprochim var omfattet af toldmyndighedernes afgørelse om delvis fritagelse af Mondia. De franske toldmyndigheder havde nemlig meddelt APP og Maprochim, at deres klager først ville blive

afgjort, når der var truffet afgørelse vedrørende Mondias ansøgning om fritagelse.

89. Hertil er det tilstrækkeligt at bemærke, at det under en præjudiciel procedure i henhold til artikel 267 TEUF ikke er Domstolens, men den nationale rets opgave at fastlægge indholdet af en afgørelse fra nationale myndigheder. Domstolen skal principielt gå ud fra den forelæggende rets konstateringer²⁴. Det fremgår af den præjudicielle anmodning, at den forelæggende ret forstår afgørelserne fra toldmyndighederne således, at det kun er Mondia, der er blevet delvist fritaget for toldskylden.

C — *Sammenfatning*

90. Herefter fremgår det af toldkodeksens artikel 213, 233 og 239, at toldmyndighedernes delvise fritagelse i henhold til toldkodeksens artikel 239 og artikel 900, stk. 1, litra o), i toldkodeksens gennemførelsesforordning af en solidarisk hæftende tolddebitor for toldskylden ikke automatisk har virkning til fordel for de øvrige for denne toldskyld solidarisk hæftende meddebitorer. Disse bestemmelser er således til hinder for anvendelse af en national forskrift, der har en sådan virkning.

23 — Punkt 58 i dette forslag til afgørelse.

24 — Jf. Domstolens dom af 2.10.2008, sag C-360/06, Heinrich Bauer Verlag, Sml. I, s. 7333, præmis 15, og af 29.4.2004, forenede sager C-482/01 og C-493/01, Orfanopoulos og Oliveri, Sml. I, s. 5257, præmis 42.

VII — Forslag til afgørelse

91. På grundlag af de foranstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare det præjudicielle spørgsmål således:

»Artikel 213, 233 og 239 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks skal fortolkes således, at en som i denne sag for en toldskyld solidarisk hæftende debitor, der ikke er blevet fritaget for denne toldskyld, ikke kan undgå at betale den ved at gøre gældende, at en anden solidarisk hæftende meddebitor er blevet fritaget for den i henhold til denne forordnings artikel 239, sammenholdt med artikel 900, stk. 1, litra o), i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF- toldkodeks.«